

DIGITALNA FEDERACIJA

eGrađanin FBiH

Jedan identitet. Jedan portal. Jedna uprava.

Građanin više ne smije biti kurir između institucija.

Elvis Bajrić
2026

1. Polazište: javna uprava mora raditi za građanina

Digitalna Federacija je reformska inicijativa čiji je cilj da građani i privreda usluge javne uprave ostvaruju digitalno, brzo, transparentno i bez nepotrebnog hodanja od šaltera do šaltera.

Suština reforme nije u tome da postojeće papire pretvorimo u PDF dokumente. Suština je da javna uprava prestane tražiti od građanina ono što država već zna ili već posjeduje u svojim službenim evidencijama.

DIGITALIZACIJA NIJE SKENIRANJE PAPIRA. DIGITALIZACIJA JE KADA PAPIR VIŠE NIJE POTREBAN.

Digitalna Federacija uvodi jedinstven servisni okvir pod nazivom eGrađanin FBiH, kroz koji građanin pristupa javnim uslugama, podnosi zahtjeve, preuzima dokumente, prati status predmeta, prima službena rješenja i koristi elektronski potpis.

2. Glavni princip: država pita državu, ne građanina

Uvodi se pravilo "samo jednom": javni organ ne smije zahtijevati od građanina podatak ili dokument koji se već nalazi u službenim evidencijama javne vlasti i kojem taj organ može zakonito pristupiti.

- Ako institucija već ima podatak o prebivalištu - građanin ne donosi potvrdu o prebivalištu.
- Ako matični registar već ima podatak o rođenju - građanin ne nosi rodni list od šaltera do šaltera.
- Ako sistem zna državljanstvo - građanin ne pribavlja uvjerenje za drugu javnu instituciju.
- Ako je bolovanje otvoreno u zdravstvenom sistemu - zaposleni ne nosi papir poslodavcu.

GRAĐANIN VIŠE NIJE KURIR IZMEĐU DVIJE DRŽAVNE INSTITUCIJE.

3. eGrađanin FBiH - jedan pristup javnim uslugama

eGrađanin FBiH je portal i mobilna aplikacija kroz koje građanin koristi digitalne javne usluge. Sistem se oslanja na siguran elektronski identitet i elektronski potpis, dok institucije ostaju vlasnici svojih registara i odgovorne su za tačnost podataka.

3.1. Šta građanin može uraditi kroz portal

- podnijeti digitalni zahtjev
- elektronski potpisati zahtjev
- platiti administrativnu taksu ako je potrebna
- pratiti status predmeta u realnom vremenu
- primiti elektronsko rješenje ili potvrdu

- preuzeti službeni dokument
- vidjeti rok za rješavanje predmeta
- primiti obavijest putem portala, e-maila ili SMS-a

3.2. Dokumenti dostupni građaninu

Jedan od prvih ciljeva sistema mora biti da građanin bez odlaska na šalter može dobiti najčešće korištene službene dokumente u elektronskom obliku, sa provjerljivim elektronskim pečatom ili potpisom.

- potvrdu o prebivalištu / CIPS potvrdu
- uvjerenje o državljanstvu
- izvod iz matične knjige rođenih - rodni list
- izvod iz matične knjige vjenčanih, gdje je primjenjivo
- druge potvrde iz službenih evidencija, u skladu sa zakonom

Dokument koji je izdat kroz eGrađanin mora imati istu pravnu vrijednost kao odgovarajući papirni dokument, uz mogućnost jednostavne provjere autentičnosti od strane druge institucije ili pravnog subjekta.

4. Digitalni identitet i povezivanje institucija

Ne treba praviti novu federalnu bazu identiteta građana. Digitalni identitet treba se oslanjati na postojeću državnu infrastrukturu elektronske identifikacije, dok Federacija gradi servisni sloj i mrežu javnih usluga.

IDENTITET POTVRĐUJE DRŽAVNI SISTEM. eGRAĐANIN FBiH POVEZUJE USLUGE.

Institucije ne moraju premještati sve podatke u jednu centralnu bazu. Umjesto toga, podaci se razmjenjuju kroz sigurne i kontrolisane servise, uz jasan pravni osnov, minimalan obim podataka i potpun audit log.

4.1. Primjer razmjene podataka

Građanin podnese zahtjev za porodično pravo. Sistem, umjesto građanina, provjerava potrebne podatke u nadležnim evidencijama: identitet, prebivalište, podatke iz matičnih registara, poreski ili osiguranički status - samo u obimu koji je potreban za konkretan predmet.

5. eBolovanje - bolovanje bez papira

Elektronska potvrda o privremenoj spriječenosti za rad treba biti jedna od prvih praktičnih usluga Digitalne Federacije.

Kada ovlašteni ljekar otvori bolovanje, podatak se evidentira u zdravstvenom sistemu. Nadležni zavod/fond i poslodavac dobijaju samo podatke koje su ovlašteni primiti, dok građanin u svom eGrađanin profilu vidi status bolovanja.

5.1. Građanin vidi

- datum otvaranja bolovanja
- status bolovanja
- kontrolni termin, ako postoji
- da li je potvrda dostavljena nadležnom sistemu i poslodavcu
- eventualnu odluku komisije
- datum zatvaranja bolovanja

5.2. Zaštita medicinske privatnosti

Poslodavac ne dobija kompletnu medicinsku dokumentaciju niti dijagnoze koje mu nisu potrebne. Dobija samo zakonom propisane podatke potrebne za evidenciju odsustva i obračun prava.

DOKTOR OTVORI BOLOVANJE. SISTEM DALJE RAZMJENJUJE POTREBNE PODATKE. GRAĐANIN NE NOSI PAPIR.

6. Praćenje predmeta online

Svaki digitalni zahtjev dobija jedinstveni broj predmeta. Građanin u svakom trenutku može vidjeti gdje se predmet nalazi i koji je sljedeći korak.

Status	Značenje
Zaprimljeno	Zahtjev je evidentiran u sistemu
U obradi	Predmet je dodijeljen nadležnom službeniku
Automatska provjera	Sistem pribavlja podatke iz drugih registara
Čeka dopunu	Nedostaje samo podatak koji uprava ne može pribaviti sama
Riješeno	Rješenje ili dokument je dostupan u eSandučiću

Građaninu mora biti vidljiv i zakonski rok za rješavanje predmeta. Sistem automatski upozorava službenika i rukovodioca kada rok ističe.

7. Moj eSandučić

Svaki korisnik eGrađanin FBiH dobija siguran elektronski sandučić za službenu komunikaciju sa javnom upravom.

- rješenja
- pozivi i obavijesti
- potvrde i uvjerenja

- zahtjevi za dopunu
- rokovi
- obavijesti o promjeni statusa predmeta

Kada je dokument dostavljen u eSandučić, građanin može dobiti dodatnu informaciju putem SMS-a ili e-maila, bez slanja osjetljivog sadržaja kroz te kanale.

8. Građanin vidi ko je pristupao njegovim podacima

Povjerenje je uslov digitalizacije. Zato svaki pristup podacima mora biti evidentiran.

- koja institucija je pristupila podacima
- vrijeme pristupa
- vrsta podatka kojem je pristupljeno
- pravni ili predmetni osnov pristupa

Građanin u svom profilu može pregledati evidenciju pristupa svojim podacima. Neovlašten pristup mora automatski predstavljati razlog za internu sigurnosnu provjeru i eventualni disciplinski ili drugi postupak.

9. Digitalna Federacija nije jedna velika baza podataka

Reforma se zasniva na interoperabilnosti. Institucije zadržavaju svoje registre, ali se međusobno povezuju kroz standardizirane, sigurne i nadzirane digitalne servise.

- minimalni potrebni podaci
- pristup samo uz zakonski osnov
- šifrovana komunikacija
- audit log svake razmjene
- jasna pravila čuvanja i brisanja podataka
- odgovornost institucije koja koristi podatak

10. Federalni okvir, kantonalne i lokalne usluge

Digitalna Federacija treba uspostaviti zajedničke standarde, interoperabilnu infrastrukturu i eGrađanin FBiH kao ulaznu tačku. Federalne institucije mogu biti prve obavezne korisnice sistema, dok se kantonalne i lokalne institucije uključuju kroz usklađene propise, sporazume i tehničke standarde.

Građaninu je nevažno kojem nivou vlasti pripada određena evidencija. Njegovo iskustvo treba biti jedno: prijavi se jednom, pronađe uslugu, podnese zahtjev i dobije rezultat.

11. Prioritetnih 100 usluga

Cilj prvog mandata treba biti potpuna digitalizacija najmanje 100 najčešće korištenih administrativnih postupaka.

- matične i statusne potvrde
- porodična i socijalna prava
- zdravstvene administrativne potvrde i eBolovanje
- porezne potvrde i zahtjevi
- subvencije i javni pozivi
- registracija i promjene vezane za obrte i male poslovne subjekte
- studentska i obrazovna prava
- dozvole, saglasnosti i administrativni zahtjevi gdje je pravno moguće

12. Faze implementacije

Faza 1 - pravni i tehnički standard

- uvesti pravilo "samo jednom" u relevantne propise
- definisati standard elektronskog dokumenta, pečata i potpisa
- definisati interoperabilnost i razmjenu podataka
- odrediti prioritetne registre i usluge

Faza 2 - eGrađanin FBiH i prve usluge

- jedinstvena prijava i korisnički profil
- eSandučić
- CIPS potvrda, državljanstvo, rodni list
- praćenje predmeta
- eBolovanje

Faza 3 - masovno uključivanje servisa

- 25 ili više novih potpuno digitalnih usluga godišnje
- povezivanje kantonalnih i lokalnih servisa
- mjerenje vremena rješavanja i zadovoljstva građana

13. Mjerljivi ciljevi

- najmanje 100 potpuno digitalnih javnih usluga
- najčešće statusne potvrde dostupne bez odlaska na šalter
- online praćenje statusa svakog digitalnog predmeta
- eBolovanje bez fizičkog prenošenja potvrde
- zabrana traženja dokumenta koji je javnoj upravi već dostupan
- javni pokazatelji prosječnog vremena rješavanja predmeta po institucijama

14. Koristi za građane, privredu i javnu upravu

Za građane

- manje čekanja i manje troškova
- manje papira i putovanja
- jasan status svakog zahtjeva
- 24/7 pristup dokumentima i uslugama

Za privredu

- brži administrativni postupci
- manje potvrda i fizičkih predaja
- predvidljiviji rokovi

Za javnu upravu

- manje ručnog prepisivanja podataka
- manje grešaka
- bolja kontrola rokova i odgovornosti
- mjerljiva efikasnost institucija

15. Kampanjska poruka

DIGITALNA FEDERACIJA - DRŽAVA PITA DRŽAVU, NE GRAĐANINA.

Cilj nije da građanin nauči više administracije. Cilj je da administracija konačno nauči komunicirati sama sa sobom.

eGrađanin FBiH treba omogućiti da građanin iz svog doma podnese zahtjev, preuzme CIPS potvrdu, uvjerenje o državljanstvu ili rodni list, prati predmet, primi rješenje i koristi druge javne usluge - bez nepotrebnog hodanja između šaltera.

JEDAN IDENTITET. JEDAN PORTAL. JEDAN PREDMET. BEZ HODANJA OD ŠALTERA DO ŠALTERA.

16. Zaključak

Digitalna Federacija nije projekat jedne aplikacije. To je reforma načina na koji javna uprava funkcioniše. Tehnologija je alat, a cilj je jednostavan: manje birokratije, više transparentnosti i javna uprava koja razmjenjuje podatke umjesto da građanina šalje po papire.

eGrađanin FBiH postaje lice te reforme - jedinstveno mjesto na kojem građanin ostvaruje prava, dobija dokumente i prati komunikaciju sa javnom upravom.